

NUMĂRUL 10 BANI

NUMĂRUL 10 BANI

EPOCA

ABONAMENTELE
Incep la 1 și 15 ale fie-cărui luni
Un an în țară 30 lei; în străinătate 50 lei
Sase luni . . . 15 „ „ 25 „
Trei luni . . . 8 „ „ 13 „
Un număr în străinătate 30 bani

ANUNCIURILE
Anunțuri la pag. IV 0.30 b. linia
„ „ III 2.— lei
„ „ II 3.— „
Inserțiile și reclamele 3 lei rindul

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

UN NUMĂR VECHIŪ 30 BANI

REDAȚIA

TELEFON

ADMINISTRAȚIA

No. 3. — STRADA CLEMENTEȚI — No. 3

No. 3. — STRADA CLEMENTEȚI — No. 3

Meetingul național de ieri

TRADARE VECHĂ

Guvernamentalii fac eforturi mai presus de puterea lor, ca să spele de pe fruntea lui Sturdza pecetea infamiei.

Opintelii zadarnice. Nici întortocheala cu cari se ostenește presa oficioasă, nici depeșile din Pesta, fabricate prostește la București, nici întrebările de complezență din Parlament, nu pot zdruncina convingerea opiniei publice.

În adevăr, sunt prea puternice dovezi de mișelie primului-ministru, mai puternice de cit chiar jumătățile de mărturisiri ale vinovatului.

Ajunge să îmbrățișeze cine-va cu mintea întimplările de la 1893 și pînă astăzi, ca să vadă, numai de cit, jocul criminal ce și-a permis Dimitrie Sturdza să-l facă cu chestiunea națională.

La 1893, mișcarea națională era în plin avânt, peste munți și în țară; opiniunea publică europeană se ocupa zilnic cu chestiunea Românilor din Transilvania și Ungaria.

Pe atunci, partidul liberal era în opozițiune.

Astăzi nimic nu se mai mișcă, nici peste munți, nici dincoace de munți, nici în restul Europei.

Acum, însă, partidul liberal e la putere.

La 1893, partidul național romin din Transilvania și Ungaria era unit și lupta cu putere pentru obținerea drepturilor poporului romin.

Astăzi partidul național e dezbinat și nu se poate mișca.

Acum cinci ani, Sturdza pretindea guvernului conservator să intervie oficial între Maghiari și Români. Guvernul d'atunci nu se sfia să vorbească, și spunea lamurit ce poate și ce nu poate să facă.

Astăzi, Sturdza refuză să vorbească, pentru că «să nu se incurce». Cit despre intervenție, se știe că primul-ministru liberal a intervenit în contra Românilor, dîndu-i legată.

Toate acestea, lumea le vede și le judecă.

Nu e cu puțință, ori cit s'ar opinti slugile lui Sturdza, să nu se constate enorma deosebire ce e între acum și atunci.

Și toată această schimbare s'a făcut, numai fiindcă partidul liberal a trecut din opozițiune la guvern.

În asemenea condițiuni, cînd școalele românești de la Brașov sunt amenințate cu închiderea și cînd Sturdza mărturisese el însuși că nu da și nu va da bisericei S-tului Nicolae rentă datorită, cine mai poate fi atît de orb, ca să nu vadă că primul-ministru liberal s'a făcut instrument în contra Românilor?

E mai mult de cit ciudat că, cînd pe ministrul unguresc interzice școalelor din Brașov să primească banii, primul-ministru românesc refuză să-i dea.

Colaborarea acestora în vederea aceluiași scop, spune mai mult de cit toate documentele.

Mișelii lui Sturdza sare în ochi, fără ca să mai fie nevoie de domează din afară.

De la 1895 și pînă acum fie-care zi ne-a adus dovezi despre trădarea lui Sturdza.

Scuzele de la Iași, dezbinarea comitetului și partidului național de dincolo, dezbinarea Ligii, lovirea pînă și a intereselor culturale

ale Românilor din Transilvania și Ungaria — toate acestea vorbesc mai puternic, și mai luminos chiar de cit adresele ministrului unguresc de culte.

De trădarea lui Sturdza gem trei milioane de Români, nu din Aprilie ori din Martie 1898, ci de la 13 Octombrie 1895, de cînd acest om nefast a urcat treptele puterii.

Iată pentru ce toate tagăduirile și toate manoperile la cari reurg guvernamentalii, nu fac nici o impresie asupra opiniei noastre publice.

«Agenția romină» poate fabrica ori cite depeși; Sturdza poate căpăta chiar certificate de la Pesta — toate vor fi în zadar.

Peceliuirea trădării lui Sturdza va rămînea.

CESTIUNEA NAȚIONALĂ

Un ziar guvernamental și permite, în ultimul său număr, să agite cestia națională.

Iată un lucru pe care noi nu-l vom tolera.

În opoziție filad, vom tăbări cu cea din urmă violență pe d. Sturdza, ori-cînd va cuteza el să organeze sale să rostească nu-mai cuvîntul de «național».

La putere vom reprima, cu cea din urmă energie, ori-ce tentativă a d-lui Sturdza de a face asupra cestiunii naționale ori-ce agitație, care s'ar depărta cit de puțin de limitele celei mai stricte legalități.

Experiența trecutului ne-a dovedit cîte nenorociri au rezultat din amestecul unui partid politic în mișcările naționaliste.

Această experiență ne va servi pe viitor.

Dacă dar, sub cuvîntul unei discuțiuni menită a dovedi felonia partidului d-lui Sturdza, acesta crede nemerit a reîntra pe scenă, vorbind de cestia națională, ca și cum tot șirul de infamii săvîrșite de d. Sturdza n'ar exista, spre a deprinde lumea cu așa discuțiuni și a-și pregăti terenul pentru opoziție, el se înșală amar.

Tot ce vom tolera d-lui Sturdza este să se apere față de acuzațiile de a-și fi renegat angajamentele, de a fi făcut acte de umilire și de trădare.

Cînd vor trece acești oameni mai departe, ei își vor primi lecția cuvenită.

Probele în contra trădătorului

D. Dim. Sturdza, fiind în opoziție, acuza pe ministrul conservator de nemernicie și trădători, fiindcă nu intervine în afacerile interne ale Austro-Ungariei.

D. Dim. Sturdza mai zice că nu poate sta la cîrmă un guvern, care lasă să se maghiarizeze Romîni din Ungaria.

Azi, acest nerușinat, condamnat prin propriile lui acuzațiuni, stă la putere și conlucrează el însuși la maghiarizarea școlilor romine.

Iată o primă constatare, care nu se poate tăgădui, și cu care, cel puțin, suntem siguri să includem gura canaliei din presa liberală, care are neobrăzarea să ne ceară probe scrise și chitanțe cînd înșierăm pe Sturdza și pe Gogu Cantacuzino.

Dar, d. Sturdza nu se mărginește aci. El lasă subvențiunile școlilor romine pe cari le dădea guvernul trădător, dar pe cari le suprîmă patriotul Sturdza.

Credem că, chiar fără chitanțe, nu se va cuteza a se desmînși această afirmațiune.

Iar Sturdza găsește că nu e nemernic, că nu e nepatriot și că locul lui e în capul guvernului.

E ceva și mai mult. Sturdza dă acte și chitanțe guvernului ungar spre a și cui, cînd și în ce mod au dat bani guvernelor trecute din un capitol al bugetului nostru.

Asupra acestui singur vînt, presa salariată face obiecțiuni, și anume cere să-i arătăm chitanțele.

Noi am afirmat lucrul fiindcă l'am aflat arătîndu-ni se însuși chitanțele, și aceasta s'a făcut de o persoană care nu se află în Romînia, ci peste hotar ni s'a dat așa probă.

Această afirmațiune e coroborată prin două fapte materiale.

ce să dedea de peste douăzeci de ani tot-mai acelor școli cari au fost compromise prin destăinuirile d-lui Sturdza.

Cea laltă e însăși mărturisirea guvernului ungar care, printr'o notă oficială, afirmă:

«Guvernul regesc romin a dat, în cestia subvențiunii, o notă afirmativă cu indicarea sumei.»

Iată o serie de fapte ce desfîdem să se contesteze.

Și, pe cită vreme el nu vor fi desmînșite, noi nu vom înceta să înșierăm pe nemernicul din capul guvernului cu epitele de spion și trădător.

MEETINGUL DE IERI

Cortegiul pe vreme de ploaie

A fost vreme urîtă, ieri. De dimineață a început a ploua, cînd mai încet, cînd mai tare, și a plouat într'una, pînă la orele 5 p. m. Imprejurarea aceasta a făcut să se creadă că meetingul național nu va fi atît de impozant cum se aștepta, ba, poate, nici nu se va putea ține.

La ora 1 p. m. nu se așteau în Cismegiu de cit vr'o 300 de persoane. Peste o jumătate de oră, însă, numărul se înzacește și la orele 2 și un sfert, se pune, în mișcare, în mijlocul ploii, un cortegiu impozant, în cap cu un tricoler cu panglică neagră, avînd inscripția:

— Romîni subjugăți cer dreptate!

Manifestația la Palat

Văzută din Calea Victoriei, cortegiul prezintă o vedere impozantă. Zecimi de steaguri tricolore, zecimi de baniere în toate culorile, filifitau.

Întîmpinat cu buchete de flori ce se aruncau de la Clubul Tinerimii, cortegiul se oprește un moment în piața Teatrului. În cap se aflau membrii comitetului Ligii, d-nii Vlădescu, Ionel Grădișteanu, Delavrancea, Barbu Pălineanu, Dem. Neștescu, Florescu, apoi d-nii dr. Istrati, Sefendache, senator, Pencovici, fost inspector administrativ, Gh. Bursan, ajutor de primar, etc.

Cortegiul se reorganizează și încet se pune în mișcare în sunetul tobelor. Ajunși în dreptul Palatului, membrii comitetului Ligii își descoperă capetele în ploaie și izbucnesc în strigăte de: Ura! Musica din capul cortegiului întonează imnul regal, iar calea Victoriei resună de un puternic și de multe ori repetat strigăt: — Trăiască Regele! Trăiască Romîni!

Intrunirea de la șosea

Mulțimea și-a urmat drumul înainte, deși ploaia era din ce în ce mai deasă. La rîndul al doilea al șoselei, alături de lăplăria Frosscu, era înălțată o tribună acoperită de verdeașă. La orele 3 și jumătate, cîmpul era înțesat de lume, ploaia a încetat și opt oratori, acuzăți cu religiozitate, s'au succedat la tribună.

Cea mai perfectă ordine a domniilor prețindente și impresia tulburătoare e că manifestația a fost impozantă.

P. S.—Darea de seamă amănunțită urmează la informații.

Declarația d-lui Catargiu

Ziarele guvernamentale s'au aruncat cu lăcomie asupra declarațiunii făcută zilele trecute, la Senat, în chestiunea pronunțamentului.

Actul de înalt patriotism și de adîncă prevedere al șefului nostru, de a despărți partidul liberal de fruntașii vinovați de această crimă de Stat, presa oficioasă încearcă să-l interpreteze ca o retractare. Falsificarea merge pînă acolo, în cit s'a susținut că, între declarațiunea de la Senat și cea făcută la Clubul conservator ar fi contradicțiune.

Afirmările acestea sunt neadevăruri spuse cu bună știință. Nu e nici retractare, nici contradicție.

Încercarea presei guvernamentale nu e de cit un semn mai mult cit de apăsați se simt d-nii Sturdza-Cantacuzino de descoperirea vinei lor.

DISCURSUL D-LUI G. PANU

Rostit în ședința Senatului de la 30 Aprilie

D-lor senatori, interpelarea pe care am onoare s'o desvolt nu e pornită din inițiativa mea, și vă mărturisesc, nici nu mă gîndeam s'o fac, căci credeam că această cestiune este pentru actualul guvern, și în special pentru d. prim-ministru, cu desăvîrșire închisă pe calea interpelărilor. De ce? Pentru că deja două d-ni deputați, d-nii I. Grădișteanu și Delavrancea, au adresat aceeași interpelare și amîndoi nu au avut un răspuns satisfăcător, și s'a eludat cestiunea.

Așa, de exemplu, d. I. Grădișteanu a formulat cestiunea în cite-va puncte foarte precise și a zis d-lui prim-ministru: eu nu am să fac desvoltări, numai am să le e-nunț, și vă rog să-mi răspundeți; iar d. Delavrancea, după ce a desvoltat interpelarea, i-a zis, mai în urmă: dacă nu puteți să vă pronunțați, lăsați-mă cel puțin să cred că aveți încă aceleași simțiminte în cestiunea națională.

Știți ce a răspuns d. prim-ministru? D-lui Delavrancea i-a zis: nu-l răspund pentru că nu numai că at vorbit contra legii instrucțiunii, dar at și votat contra;—fi făcea, după cum vedeți, o învinuire că a votat după cum a vorbit, pîrînd că pentru d-sa ar fi o atenuare dacă cine-va ar vota alt-fel de cum a vorbit.

Iar d-lui I. Grădișteanu i-a răspuns: d-ta te-ai ales la umbra partidului liberal și acum ești conservator,—deci nu-ți răspund. Față de asemenea răspunsuri ne-am zis, natural, este de prisos să mai adresăm interpelări în aceste cestiuni, d-lui prim-ministru, căci d-sa nu voește să răspundă, și că, probabil, și mie mi va declara că nu mi răspunde, de vreme ce am fuzionat cu partidul conservator.

Din întîmplare, onor. d. ministru de interne, răspunzînd la interpelarea pe care d. Carp i-o adresase în cestiunea alegerii de la Huși, vine și ne face următoarea declarațiune:

«Nu suntem naționali, pentru că am descepat idealuri pe cari nu le putem realiza. Întreb: mai naționali sunt aceia cari își pun toate forțele ca să dovedească, în contra realității, că în țară sunt două moduri de a simți româneste, pe cit timp noi credem că toți la-o-laltă simțim într'un același mod, atunci cînd e în joc un interes național? (Aplause).

«Onor. d. Carp are prea multă experiență ca să nu știe că libertatea de acțiune și de cuvînt se modifică după situațiunea omului; nu va să zică că se modifică sentimentele din fundul inimii și cugetarea care e călăuză vieții omului, și e o idee de care noi nu ne putem despărți. Că nu se dă un sprijin intereselor naționale, ar lăsa să se creadă că sunt oameni în țara românească, cari ar fi vrășmași unui interes național al țării!»

Minunat! Pentru întîiași dată guvernul, prin organul autorizat al d-lui ministru de interne, dădea oare-cari explicațiuni asupra schimbării atitudinii d-lor și asupra mutimului d-lor în cestiunea națională.

Zicea d. ministru de interne: noi suntem vecinici naționali, noi avem vecinici preocupări naționale, de cît, dacă ceea-ce aveam odată pe buze, ceea-ce arătam în față, ceea-ce arătam prin intruniri și prin manifestațiuni, acum suntem nevoiți să înădușim în fundul sufletului, este că împrejurări noul, situație nouă ne-a făcut să ne schimbăm.

Atunci, eu am profitat de această frumoasă declarațiune a d-lui ministru de interne, ca să mă lămuresc, cari sunt acele evenimente cari au făcut ca o cestiune care era la suprafață și agitată, acum să fie aruncată în fundul sufletului. Fundul sufletului, d-lor, este un ce foarte precios; cînd pune cine va un lucru în fundul sufletului, îl plasează bine, dar cînd acel lucru a fost agitat în public deja, este o retragere a nu voi să explic cari sunt motivele pentru ce îl aruncî în fundul sufletului. Va să zică, cer lămuriri, alt nimic. Mai mult, nici nu acuz de-oceamdată.

Am să fac un scurt istoric și nu am să fac nici un comentariu răutăcios; din contră, am să mă pun în ipoteza cea mai favorabilă, am să cred că d. prim-ministru a procedat în opoziție cu cele mai bune intențiuni. Dacă aș acuza de la început, nu aș avea nevoie de un răspuns de la d. prim-ministru, răspunsul mi l'aș da eu singur, acuzîndu-l.

Dați-mi voi deci să fac un scurt istoric. D-lor, prin 1893, apropos de procesul memorandumului din Transilvania, a început a se naște agitațiune în țară. Au început mai întîiu studenții; nimic mai minunat, băieți tineri cu entuziasm, era natural să se miște; apoi au venit să se amestece la acea mișcare, membrii partidului liberal de al doilea ordin, lucru foarte explicabil, fără ca răspunderea să cadă pe partid. De odată, însă pentru mirarea și, în parte, pentru bucuria tuturor, fără deosebire de partid, vedem că șeful partidului liberal, actualul d. prim-ministru, ia în mînă această cestiune cu autoritatea sa de șef al unuia din cele două partide, și cu acea persistență și perseverență care este în caracterul d-sale cînd se

amparează de o idee sau o cestiune, duce cestiunea în intruniri publice, o aduce în Parlament, în Senat, face din ea chestia însăși a partidului liberal, ceea ce înseamnă că dă toată importanța acestei chestiuni.

Vă mărturisesc un lucru, noi toți ne-am zis: oare pe ce se bazează d. Sturdza, șeful partidului liberal, ca să se angajeze în această campanie cu atîta curaj? Oare de ce o aduce chiar în Parlament?

D. Dim. Sturdza, șeful partidului, a formulat, cu acea ocazie, cite-va puncte de program privitoare la Transilvania, cite-va acuzări băncel ministeriale a partidului conservator. Notați un lucru, că nu punea cestiunea, numai ca cestiune națională din Transilvania, ci ca o cestiune de vitalitate pentru noi. D. Sturdza zicea: cestiunea Romînilor de dincolo, este cestiunea noastră. Noi avem norocul,—și împărtășesc ideea—că suntem înconjurați de un cordon de Romîni mai la toate fronturile noastre: Romîni în Bucovina, în Basarabia, în Transilvania, în Banat, Romîni la sud,—ce e dreptul mai departe—Macedonenii; din această cauză se face un fel de endosmosă și exosmosă a vieții naționale. A lăsa să piară acele elemente, însemnează a amenința chiar existența noastră.

Vă să zică, cestiunea era pusă chiar pe sentimentul existenței noastre naționale. Și atunci, zicea d. Sturdza la Senat, nu cer cucerirea Transilvaniei, dar cer căpătarea cel puțin a autonomiei naționale a acelor țări și drepturi pentru restul Romînilor din Ungaria.

Pe urmă, adresîndu-se băncel ministeriale, zicea: Dar d-voastre, ce faceți în această cestiune? Pentru ce nu interveniți,—și aci a întrebunțat faimosul cuvînt al lui Bismarck: pentru ce nu faceți pe samsarul cinstit pe lângă guvernul ungar, ca soarta romînilor de peste munți, să se îmbunătățească?

— Pentru că sunteți nemernici, răspundea tot d-sa, pentru că sunteți trădători ai intereselor naționale și vînduți ungarilor. Ascultîndu-l, mă întrebam: pe ce se bazează d. Sturdza, cînd formulează astfel de pretențiuni și cînd califică pe guvern cu astfel de epite?

Eu înteleg, cum ziceam, că studenții să facă agitație și să pretindă de la guverne chiar lucruri imposibile; mai ziceam că omen de mîna a doua să creadă că toate păsările care zboară se mîntuie; da d. Sturdza, șeful partidului, pe ce se rezază cînd vorbește întocmai ca studenții, cînd formulează revendicări și acuză pe guvern de nemernicie, pentru că nu intră în conflict cu un mare imperiu vecin?

Unii ziceau: tot ce zboară este politica—nism, este o armă de partid, voesc să răstoarne guvernul.

Eu însă mi ziceam: nu, nu se poate ca un om, care este în fruntea unui partid, să se joace așa ușor cu cestiuni așa de arzătoare. Nu se poate ca un om care cunoaște perfect rostul țării, care a lucrat 42 de ani pentru țară, care a fost discipol al lui Anastasie Panu, Hurmuzaki, Laszar Catargi, Mavrogheni, Ion Brătianu, și al altora, nu se poate ca să facă numai politicianism, trebuie să aibă ceva în cap, nu în suflet, căci în suflet avem toți, trebuie să aibă un plan și să se rezime pe ceva; este cu neputință a crede amînteri și mă întrebam: în acest caz, ce plan are? și mai cu seamă pe ce se rezază? Tot felul de ipoteze făceam. Dar sigur d. Sturdza este în curentul unor combinații ve-chi diplomatice, o nouă constelațiune europeană este în perspectivă, constelație care are să ne faciliteze calea ca să emancipăm pe Romîni din Ungaria, constelație pe care d-sa, dacă nu o știe, a ghicit-o, și se rezază pe această combinațiune, pentru a aduce îmbunătățire în contra voinței ungarilor, etc. etc.

Și toată țara a crezut că d. Sturdza are ceva, căci țara l'a făcut această onoare d-lui Sturdza, ca să zică: nu credem noi că toată această campanie este o armă de partid, cestiunea este prea mare pentru a fi redusă la simplă armă de partid și de răsunare.

De sigur, acest om înbătrînit în luptă, care cunoaște rostul țării, care lucrează de 42 de ani pentru țară, al cărui patriotism este luminat, care a fost discipolul lui Anastasie Panu, Hurmuzaki, Mavrogheni, L. Catargi, Ioan Brătianu, așa cum obișnuiește a se lauda, și pus la încercări de 100 de ori, de sigur că are ceva pe ce să se rezime numai lui cunoscut, dar foarte solid.

Ei bine, s'a sculat țara în adevăr și a înbrățișat această chestiune, și una din cauzele pentru care guvernul conservator a căzut mai tîrziu, a fost și această agitațiune, căci d. Sturdza punea pe guvernul conservator într'o situațiune foarte grea: interveniți și faceți ceva, zicea guvernului de atunci d. Sturdza.

Guvernul conservator însă, răspundea: nu pot să fac ceea ce ceri, nu pot să mă amestec în afacerile interioare ale altor țări, și atunci d-nu Sturdza replica: nu fact pentru că ești nemernic, dar eu sunt gata să

A se citi în pag. IV Urmările informațiilor, depeșile sosite astăzi, precum și fapte diverse.

partid, absolut nici un partid, v'am atacat și pe dv. și pe conservatori.

Nu regret ceea ce am făcut, nu reneg nimic din ceea ce am scris. Știți pentru ce? Pentru că cred că am făcut o operă bună în țara aceasta. Am aruncat în public idei și credințe, care îi scăpau din vedere în luptele diuturne; v'am înlocuit pe dv. care nu făceați de cit chestiuni de persoane, care nu vedeți de cit fanarioși și trădători în cel cari nu va urmați; am lărgit orizontul discuțiilor și a chestiunilor politice. Am introdus, pe cit am putut, chestiunile economice și sociale în discuția publică generală, arătând că politica nu este o chestie de orizonturi înguste, că aiurea alte chestii și alte probleme, se agită pe lângă calea de toate zilele. Am căutat să complinesc lipsa de cunoștințe indispensabile pentru grosul publicului, ori căruia partid ar aparține cineva.

Făcând astfel, am făcut o operă generală, am agitat chestii care sunt interesante de știut și de studiat, și pentru conservatori și pentru liberali, și pentru cei ce le aprobă și pentru cei ce nu le aprobă.

În acestă nu era politica militantă, în tot cazul nu era politica de partid, căci radicalii nu au fost un partid, ci un grup de oameni legați prin idei teoretice. Când însă am crezut că față mai cu seamă cu pericolul în care partidul liberal trage luptele noastre politice, este nevoie ca să încetăm de a face numai polemice de idei, ci să punem umărul la treaba de toate zilele, atunci natural, fără ezitare am fusionat cu partidul conservator, singurul pe care l'am considerat ca cel mai corect și mai serios. Dar cu ce drept mi cereți socoteală de intrarea mea în rândurile conservatorilor?

D-voastră, d-le prim-ministru, ziceați: Cu ce drept va amestecăm în cearta noastră, între noi și aurelianștii? Vă întorc argumentul: cu ce drept mă acușați că am schimbat principiile? Luptați cu dv. alături, ați împărțit a-le idei ca să ziceți că este o slăbiciune, o schimbare pentru dv. ? Nu, m'ați combătut în continuare.

Acum, când într'un partid, când nu mai pot susține acele idei, trebuie să vă bucurați de a-est lucru, căci ați scăpat de niște idei nesănătoase.

Am fost în rândurile dv. ca să mă acușați că v'am parasit? Cine are dreptul să mă acuze sunt aceia cari au crezut în acele principii.

Ei bine, afară de vr'o două, toți cei-l'alți au simțit marele act, toți au venit franc și s'au inseris în rândurile conservatorilor. Dv. ați primit dintre noi, mai de seamă, numai pe d. Macri; de ce nu l'ați întrebat cum rămîne cu ideile sale și de ce numai pe mine mă întrebați cum rămîne cu ideile mele, cu care n'aveți nici în clin, nici în mănecă?

În fond, nu am renunțat de cit la modalitatea cum să fie puse în practică ideile. Ar fi o renegare dacă aș fi renunțat la ideea de progres, ideea care călăuzea întregul meu sistem în politică. Or, la ideea de progres n'am renunțat, căci partidul în care am intrat este un partid eminent de progres, cu toate insinuirile cari se fac. A dovedit-o și o va dovedi—opera mea nu o regret, — opera mea a profitat la mulți și mi aduce aminte cu plăcere de cei 10 ani de muncă și de strădăniță. Și dacă dv. vă laudați d-le prim-ministru cu 40 de ani de muncă și eu mă laud cu 10 ani ai mei.

Șapoi să nu vorbiți că sunt conservator nou, căci d-voastră ați fost acuzat de liberal de dată cam proaspătă.

D. Costinescu pe care l'acuzăți acum că este renegat, poate să zică, am 30 de ani de muncă în partidul liberal. El poate striga «cei noui intrăți la carantină» și între cei noui intrăți, știți că v'a pus și d-voastră. Și cu drept cuvint, nu sunt-ți «ab origine» în partid, nu sunteți din răsă Brătienilor, Goleștilor, Roseților, ați colindat și pe aiurea și pe alăturea, nu ați fost tot-d'una în inima partidului d- cit de cit-vă timp, de când ați declarat că de cite ori mă va chema Brătianu voi veni, de cite ori mă va zice să plec voiți pleca. De pe la 1886 ați luat consistență. De a'tminteri ați mărturisit indirect faptul de multe ori, de cite ori v'ați laudat că ați fost discipolul lui Panu, dar Panu nu era liberal ca Brătianu, dar etad ați intrat în minister sub d. Lascăr Cătărgi, nu ați intrat ca nuanță pur liberă.

Vorbiți de renegarea ideilor, să vedem, partidul liberal a avut programul de la 1848. L'ați renegat. Programul de la 1848 era prea socialist și internațional.

Vă speriați și faceți o chestiune la fiecare ocazie, cu partidul radical-conservator. Asemenea partid nu există. Nu mai există de cit partidul conservator.

Nu prind asemenea ironii. Dv. aveți aerul de a vă scandaliza de această fuziune. Apoi dv. nu v'ați unit cu socialistii la Ploști? Nu ați pus un socialist în fruntea comunei la Ploști? Vă zicem noi pentru aceasta partidul liberal-socialist? Este mai multă apropiere între liberali și socialisti, decât cum era între foștii radicali și conservatori?

Să lasăm micile acestea ironii, care nu pot avea nici o seriozitate. Să lasăm de o parte personalitățile, căci cu personalități nu se poate rezolva nimic.

După ce ați părăsit programul de la 1848 și vagabondați până pe la 1866 fără nici un program stabil sau serios. Căci nu ideea de unire, de emancipare a țărânului etc. au fost apanajul exclusiv al dv.

Adevăratele idei ale partidului s'au arătat numai când la 1876 ați venit la putere. Ion Brătianu le a îndrăpat. Or, dînsul nu se lauda că este conservator? Ei l'am auzit în Cameră zicînd: eu sunt conservator.

Atunci, dacă socialistul și șeful poliției de la 1848, aranchistul Brătianu de la 1848, a ajuns în fruntea partidului liberal, pentru ca, acolo ajuns, să se laude că este conservator, — pentru ce găsiți curios ca fostul radical să intre în rândurile partidului conservator?

Nu ați avut în fruntea dv. pe principele Dimitrie Ghica, conservator? Nu aveți a-

cum în rîndul dv. pe Principele Gr. Sturdza, conservator? Ce însemnează aceasta pentru partid? Că v'ați perdut culoarea? Ce însemnează pentru ceea-ce au intrat? Ca sunt renegați? Sunt oameni cari cred că merg mai bine cu dv. Dați-mi și mie voe ca să cred că merg mai bine cu conservatorii.

Dv. nu vă uitați la birna din ochiul dv., ci vă uitați la paiul din ochiul altora. Aceasta poate fi polemică de presă, dar de parlament nu, este prea jos lucru, prea mic.

Mai departe. Ați făcut un program la Iași. L'ați pus în aplicare? Puteți să l'puneti? Imposibil. Ce ați declarat la Craiova? d-le prim-ministru? Nu ați zis că programul de la Iași l'ați făcut fiind că adversarii vă cereau un program, și că în realitate acel program era numai de ocazie. Ați avut nevoie de un program de ocazie. Înaintea de acest program nu spuneți că programul dv. este anul 1856 sau statuia lui Mihai Bravu la lui Ștefan cel Mare?

Prin urmare, să închidem chestiunea personală, căci nu puteți ajunge la nimic, și să l'm răspundeți, d-le prim ministru, categoric, căci ați avut timp de gîndit.

Ce împrejuriți nouă au venit, ca să vă se hîmbă limbagiul și atitudinea în chestia națională. La aceasta să reducă totul.

Discursul d-lui Chamberlain

Birmingham, 2 Mai. — In discursul ce a pronunțat ieri, d. Chamberlain a declarat că situația externă este gravă.

Ar putea să vie repede timpul cînd va fi nevoie de a face apel la patriotismul poporului englez. Engiltera este izolată, este deci nevoie ca toate părțile imperiului să se unească mai strîns, și datorită cea mai grabnică de a se uni în mod mai strîns cu veriți noștri americani.

Ori-ce răboi ar fi puțin scump, dacă ar isbuti la unirea tuturor anglo-saxonilor.

Situația în China nu este satisfăcătoare, căci a fost cu neputință de a se ajunge la o înțelegere cu Rusia. Acum nu este vorba de un port chinez, ci de soarta întregii Chine unde interesele Engilterei sunt foarte mari. Dacă trebuie ca soarta Chinei să nu se decidă fără avizul Engilterei, guvernul nu trebuie să respingă ideea unei uniri cu Puterile ale căror interese sunt identice cu acelea ale imperiului britanic.

RESBOIUL ISPANO-AMERICAN

Serviciul «Agenției Romine» DEPEȘILE DE JERI Debarcări respinse

Madrid, 2 Mai. — După o depeșă oficială din Havana, cînci corăbiile americane au încercat să opereze debarcări în diferite puncte ale coastelor Cubei. Prelutindenți au fost respinse de trupele spaniole postate pe coasta și s'înte să se imbarcheze din nou.

Spaniolii au prins doi americani. Un ofițer spaniol a fost omorît, cîțiva soldați au fost răniți.

Lupta la Cienfuegos Key-West, 2 Mai. — În lupta de la Cienfuegos, un matelot american a fost omorît, 6 au fost răniți grav și cîțiva ușor.

Marblehead, Nashville și o canonieră au participat la luptă. Nici o corabis americană n'a primit avarii mari.

Desmintire. Crisa din Spania

Washington, 2 Mai. — Departamentul de Stat desminte în mod formal știrile după care vaporul francez La Fayette ar fi debarcat la Havana tunuri și muniții de război.

Madrid, 2 Mai. — După ziare, cu toată dorința d-lui Sagasta, de a amîna crisa ministerială, remanierea cabinetului este iminentă.

La Porto-Rico.—Spionajii

Madrid, 2 Mai. — O depeșă a guvernatorului din Porto-Rico zice că de azi dimineață, nu mai este de cit o singură corabis americană în fața pieții.

Washington, 2 Mai. — Administrația postelor a ordonat confiscarea obiectelor adresate prin poștă d-lui Barnabé și celorlalți membri ai legațiunei spaniole. S'a descoperit un sistem complet de spionajii. Ambasadorul englez va recomanda Engilterei să invite pe d-nu Barnabé și pe spionii spanioli să părăsească Canada.

Depeșile de ieri

Serviciul «Agenției Romine»

Atena, 2 Mai. — Oficiatul publică declarația de neutralitate a Greciei, în timpul războiului ispano-american.

Londra, 2 Mai. — D-nu Gladstone este mai bine.

Roma, 2 Mai. — Regele, care a avut o conferință cu d-nul Prim, San Mazarno și Janardelli, a manifestat deplina sa încredere în cabinetul actual și a aprobat actele guvernului.

Linștea continuă să domnească în tot regatul.

Paris, 2 Mai. — Curtea de casație a respins apelul d-lui Zola în contra sentinței curții de apel, recunoscînd competența tribunalului corecțional în afacerea plîngerii de defăimare depusă de expertii caligrafi.

Peking, 2 Mai. — Prințul Henri al Prusiei a sosit. A fost primit, în mod oficial, într'un mod splendid.

Atena, 2 Mai. — Depeși din Volo zic că două steamere încărcate cu soldați turci au plecat azi la Salonic.

Milan, 2 Mai. — Linștea domnește atât în oraș cit și în provincie.

ULTIME INFORMAȚIUNI MEETINGUL NAȚIONAL

Parastasul de la Zlătari

De și vreme de ploaie, totuși la orele 10 a. m., lume multă venise la biserică Zlătari, unde se oficia, de către P. S. Sa Arhiepiscop Calistrat, un parastas pentru sufletele eroilor marilor mișcări naționale din 1848, din Transilvania.

Lumea, ne mai putînd încăpea în biserică se îngrămădea în curte și la intrare. Ziarul special al Ligei culturale, *Cîmpul Libertății* se vindea cu sutele.

Printre persoanele venite la parastas, cităm pe d-nii Urechia, Vlădescu, Neșițescu, Barbu Pălineanu, Pencovici fost inspector administrativ, colonel Costescu, dr. Istrati, Gh. Bursan, Gîrboviceanu deputat, Halița inspector al învățămîntului, etc.

La orele 11 parastasul se sfîrșește și lumea se retrage dîndu-și înțilnire în grădina Cîsmegiu la orele 1 și jumătate.

În Cîsmegiu

De și ploua și lumea era nedumerită dacă se va mai ține meetingul proiectat, totuși la orele 2 mulțimea se adună în Cîsmegiu. Două muzici cîntă în permanentă diferite cîntece naționale, precum: *Deșteaptă-te Romine, Arme ne mai dați, Marșul lui Iancu*, etc.

Studenții și membrii comitetului Ligei purtau, la butonieră, cite o cocardă tricoloră înălțată în crep negru, poliția de onoare era formată din studenții cari purtau cite o cocardă națională cu panglică albe.

Poliția de onoare procedează la formarea cortegiului.

În frunte mergea o muzică, apoi un student cu un drapel, avînd cite-vă panglică negre, cu inscripția: «Romîni subjugăți cer dreptate!»

Apoi membrii comitetului Ligei, societățile din Capitală, studenții în număr de aproape 800, o mulțime de cetățeni.

Pornirea cortegiului

Cortegiul format, se pune în mișcare la orele 2 și un sfîrt cu o mulțime de drapele, baniere și steaguri de ale societăților. Banierele purtau inscripțiile: Unirea face puterea! Deșteaptă-te Romine! Trăiască martirii! Romîni din patru unghiuri! etc.

Capul cortegiului ajunsesse deja în Calea Victoriei, cînd se zăreau încă cite-vă baniere la intrarea principală a Cîsmegiuului. Bulevardul era negru de tot, căci miit de umbrele îl acopereau de la Cîsmegiu și pînă în Calea Victoriei.

Manifestațiile

Toate casele, toate cluburile erau împodobite, de-a lungul Calei Victoriei, cu tricolor; numai clubul liberal n'a arborat nici un drapel. Pe balconul clubului, nimeni. Doar numai la două perdele priveau cîțiva. D. Epurescu s'a arătat la o fereastră și mulțimea a început să strige: — Jos de acolo! Arborăți tricolor!

Calea Victoriei era înțesată de lume; trotuarele, ferestrele și balconele erau pline și lumea întîmpina pretutindeni cortegiul cu strigăte de ură.

Ajunșind în dreptul Clubului Tinerimei, cortegiul a fost primit cu o ploze de buchete din toate ferestrele. În dreptul Palatului, regal muzicile întonează «Imnul regal», mulțimea își descoperă capetele și isbucnește în strigătele de «Ură! Trăiască Regele!»

La șosea, cortegiul era așteptat de o mulțime mare. În dreptul școlii primare se afla d. P. S. Aurelian, privind la cortegiul ce se apropia.

Discursurile

Pe cîmpul deschis de lângă lăptăria Fronescu, era înălțată o tribună acoperită de verdeață. Cîmpul este înțesat de lume la orele 3 și jumătate.

D. Vlădescu, președintele Ligei Culturale, reamînd însemnătatea istorică a zilei de 3 Mai, declară deschisă adunarea națională. D. S. Mureșianu, în numele comitetului național studențesc, descrie în culori vii iobăgia neagră în care au suferit, secole întregi, trei milioane de Romîni și arată cum Romîni s'au ridicat în contra acestei sclăvii, întîi în 1784, în frunte cu Horia, Cloșca și Crișan; apoi în 1848, în frunte cu Iancu, cînd au isbutit să scutură lanțurile sclăviei. Descrie apoi situația actuală a Romînilor și în aplazele mulțimei spune «că Ungurii invadați în Europa din menagerii Asiei, au jurat acum exterminarea neamului rominesc»

Iși exprimă acum speranța că tricolorul rominesc, urgisit acum în afară de hotarele Romîniei, va filii în curînd cu mîndrie prin toate provinciile romînești.

D. dr. Istrati spune că 1848 pentru Romîni e o dată mai importantă în istoria noastră modernă, decât celelalte date. Independența și Regalitatea sunt numai o tranziție. Îndeamnă apoi pe tineri să se facă apostolii ideii naționale, ca generația viitoare să fie întregă cuprinsă de această idee.

D. Demetrescu-Brăila face procesul Ungurilor și, după ce descrie luptele din Transilvania, îndeamnă pe toți să conlucreze la desrobirea Romînilor din Transilvania și Ungaria.

D. Barbu Pălineanu arată trista situație de azi a Romînilor transilvăneni, cari n'au voe să s'arbeze această zi, nici să ție parastase. Spune apoi că Cestiunea Națională trebuie să stea mai presus de partide și toate partidele să țină cont de ea.

D. A. Bacalbașa face apel pentru salvarea liceului romîn din Brașov, amenințat a fi închis de guvernul unguresc.

D. Lileanu, în numele studenților din Iași, schitează adunarea națională din Blaj, rolul lui Barnăuțiu în marile mișcări din Transilvania și conchide la necesitatea ca toată lumea să lucreze pentru realizarea idealului național.

D. Periețeanu-Buzău mulțumește în numele Ligei Culturale cetățenilor că, pe o vreme atît de rea, au venit în număr atît de mare la meeting.

Meetingul s'a sfîrșit în cea mai perfectă ordine la orele 5.

Conferințele de la Ateneu

Conform programului stabilit, pentru serbarea zilei de 3 Mai, acesară la 3 ore a avut loc, la Ateneul Romîn, întrunirea anunțată.

Sala este plină de un public ales. În loji, luaseră loc frunțașii elitel intelectuale a capitalăi.

Cel întîi care a luat cuvîntul, a fost d. Ionel C. Grădișteanu.

«Admirabilul amic al Romînilor de peste munți», cum l'a calificat d. B. Delavrancea, arată ce preț are pentru noi existența elementului romîn din Transilvania. «Pierim ei, pierim și noi», spune d. Grădișteanu și sala, prin salve frenetice de aplauze, arată că înțelege importanța acestui adevăr.

Statul nostru nici nu are altă menire; el e înființat pentru a mîntui și apăra interesele Romînilor, spune oratorul. Și dacă vrem să nu lăsăm o pagină albă, în cartea neamurilor, să ne punem pe luptă.

Incheie, cu cuvintele imnului național: Deșteaptă-te Romine, din somnul cel de moarte, Acum ori nici-odată!»

Asistența a subliniat, cu călduroase aplauze și strigăte de bravo, apelul entuziast al oratorului.

D-lui Grădișteanu îi urmează d. Barbu Delavrancea.

Simpaticul orator arată importanța istorică a zilei de 2 Mai și luptele susținute veacuri de Romîni de peste munți pentru păstrarea naționalității lor.

Ungurii sunt niște uzurpatori, căci alipirea Transilvaniei la Ungaria nu este de cit un furt internațional. Numeroasele revoluții ale fraților noștri de peste munți, cari au adaptat cu singele lor pămîntul ce locuiesc, arată energia, forța dinamică a neamului acestuia.

Dacă ei sufară astăzi, după ce au dat atitea probe de vitalitate, cauza nu suntem de cit noi «Gloria noastră și regatul nostru sunt cauza durerilor lor de astăzi», spune oratorul.

S'a este electrizată. Tunete de aplauze izbucnesc. Oratorul nu mai poate continua timp de cinci minute.

Face apel la luptă, la unirea noastră, a tuturor, pentru cauza națională. Să uităm meschinăriile vieții noastre poitice, pentru ca să avem alt ideal, de cit acela al emancipării fraților noștri, al opincarilor de dîncolo, cari «în mica lor țagărtă au păstrat marea glorie a neamului întreg».

D. Grădișteanu, continuă oratorul, a amintit de acei cari vorbeau mult de chestia națională, însă pentru alte scopuri, și acum au amuțit. Aceasta aduce aminte d-lui Delavrancea povestea arborelui frumos, înalt mîndru, cari avea fatala calitate de a face să piară glasul și cîntecul păsărilor, cari se azează pe ramurile lui.

Dacă ar fi să facem o apropiere, cu împrejuriările prin cari trecem, întrebă oratorul, oare mărirea și demnițiile, nu fac pe unii dintre noi să își uite cîntecul? Publicul a înțeles aluzia și isbucnește în salve de aplauze.

Termină făcînd din nou apel la luptă, pentru cauza națională.

Sunt orele 11. Numerosul public se retrage în liniște. La eșire, cei doi oratori sunt viii aclamați de mulțime, cari apoi întonează în cor, *Deșteaptă-te Romine*.

Meetinguri naționale s'au ținut ieri și în mai multe orașe din țară.

Peste tot loc aceste meetinguri au avut un succes desăvîrșit, judecînd după amănuntele telegrafice ce primim. Astfel în Pitești, Ploști, Braila etc. ni se anunță că a domnit un entuziasm indescriptibil. La Buzău au vorbit dd. dr. Biau, Aurel Persinariu și Nicolae Bărbulescu.

Ități rezultatul alegerilor de ieri, pentru locurile vacante, în colegiul I de Senat:

HUȘI

Alegători înscriși . . . 100
Votați 85
Buletine anulate . . . 3

Au obținut

d. C. Telesan 45 voturi
» N. Nicorescu 37 »

Birurol a proclamat ales pe d. maior C. Telesan, candidatul conservator.

BRAILA

Alegători înscriși . . . 438
Votați 339
Buletine anulate . . . 3

Au obținut

d. Dimitrie Moisescu . . . 209 voturi
» C. Boierescu 127 »

Birurol a proclamat ales pe d. D. Moisescu, candidatul liberal.

AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria au asistat, ieri, la a 3-a alergare de la hipodrom.

Principele Ferdinand purta uniforma de general de brigadă.

Astăzi Vineri seară a fost o conferință intimă la d. Eugen Stătescu, la care au participat d-nii Aurelian, Lascăr, Djuvara și Th. Stelian.

După conferința d. Stătescu a însoțit pînă acasă pe d. P. S. Aurelian.

D. Stătescu a făgăduit că peste cite-vă zile își va preciza pozițiunea sa față de guvern în mod public.

A se citi în pag. IV-a Urmările informațiilor, depeșile sosite astăzi, precum și fapte diverse.

DE VÎNZARE

Moșia PAȘCANI-VLADEȘTI, departe 12 kil. de gara Fotești, 4 ore de Galați, pămînt, cea mai mare parte podis, pe malul Prutului, comuna Vlădești, plasa Prut-Horino, jud. Covurlui, avînd peste 800 falcă teren, din care loc arabil, pădure finețe, imas, carieră de prundis, bălți de peste, stufări, ecarete, vie, etc. cu locuitori harnici și cuprinșt. Ipotecat la Creditul rural cu 130.000 lei. Se fac avantașe de plată prețului.

A se adresa d-lui A. Nănu, casierul Primei Societați de Economie Iași, Strada Palatului No. 1.

Dr. D. Gerota
Specialist : Chirurgie, organele genito-urinare
BULEVARDUL ELISABETA 39
Consultațiuni de la 6 — 7

Doctorul Cobilovici
Intorcîndu-se din streinatate și reia orele de consultație de la 2 — 3 p. m.
Special în Boale de femel și copii
Mamos
Strada Carol No. 18

Drogueria Brînduș
BUCUREȘTI
27 Strada Clemenței 27
(îngă farmacie)

Drogueria Produse Chimice
Specialități Franceze
OBJECȚE DE PANSAMENT
Ape Minerale

Se vinde pentru eșirea din indiviziune
1) Moșia Gloduri Pădureni, 830 falcă, pămînt arabil, finețuri și acesare în bună stare la 30 km. de gara Bacău.
2) Moșia Cleja-Băcăuani, 520 falcă, pămînt de arătură, finețe, imas, păduri și acesare în zădărie, această moșie traversată de apa Sireului se află la 5 minute de gara Faraoni.
3) Moara din comuna Leșca Ungă Bacău, situată pe apa Bistrița, avînd patru perechi petre de măcinat. Toate situare în județul Bacău.
Pentru informațiuni a se adresa la doamna Maria Th. Hanutz la Galați STR. CUZAVODA. No. 20.

MAISON NOUVELLE
8, Strada Regală, 8
D-șoara NICHETTE VLADIMIR
previne pe numeroasa sa clientelă și doamnelor care vor bine-voii a face onoare unei vizite cu vr'o găsi în salonul său de mode, cele mai frumoase noutăți și ultimile creațiuni de palării pentru doamne pentru sezonul de vară, aduse de la cele mai bune case din Paris.
Depositar de esantioane de șofe pentru crochi de la una din cele mai importante case din Paris pentru Hauts Nouveautés.
Parfumerie antiseptică
VAN DEN

1,000,000 LAMPIOANE
Venețiene și Japoneze
PENTRU ILUMINAȚIUNI
Cele mai frumoase culori și forme
Pentru Provincie se trimit franco 25 bucăți bine sortate cu prețul de lei 10
M. LITMAN, I. WAPPNER S-80r
Calea Victoriei No. 61
vis-à-vis de Episcopie

PRIMUL ATELIER MECANIC
DE SPĂLĂTORIE
din Strada Isvor No. 56
SE INCHIRIAZĂ
Cu toate accesoriile
Avînd și o clientelă numeroasă și aleasă
A se adresa în Str. Covaci No. 3

RESBOIUL ISPANO-AMERICAN

(Serviciul Agenției Române)

DEPEȘILE DE AZI

Unde-i flota spaniolă

Madrid, 3 Mai. — Toată seara a circulat aci cu persistență șovul că escadra Spaniolă se află lângă Cuba.

Washington, 3 Mai. — După informații sositе aci, flota spaniolă a fost văzută la largul mării lângă insula Curacao.

New York, 3 Mai. — Flota spaniolă sub comanda amiralului Cervera, se află lângă Curacao; flota amiralului Sampson se află lângă Porto Plata din Haiti.

Nouă lupte la Cuba

Madrid, 3 Mai. — Depeși oficiale din Havana semnaleză din partea americanilor nouă încercări de debarcare, cari au fost preluțind respinse.

Trei corăbii americane au bombardat din nou Cardenas și au încercat să debarce munițiuni și oameni sub protecția tunurilor lor. Spaniolii au respins în mod vitețesc această încercare, cauzând pierderi mari inamicului. Corăbiile inamice au fugit. Șapte spanioli au fost răniți.

Încercătoarele spaniole au atecat în fața fortului Havana 5 corăbii americane cari făceau blocusul. Una din corăbiile americane a suferit avarii mari, ceea-ce a silit aceste forțe navale să fugă.

DIVERSE

DIN CAPITALA

Sinuciderea de la Vila Regală. — Sergentul maior Balănescu Vasile, din regimentul 2 de roșiori, din Birlad, sosise în capitala de cîteva zile și fusese trimis de regimentul din care făcea parte, ca să cumpere mai multe obiecte, în valoarea de aproape 100 lei.

Ne-înșucind pe nimeni, sergentul și ia locuința, pentru cîteva zile, la unul din otelurile capitalei, care i se păruse că nu era tocmai scump, potrivit cu suma de care dispunea.

Eri, după ce mâncase la un birt, scoate portofoliul și așchia costul; pleacă, el uită să-și pună portofoliul în buzunar.

Pe la jumătatea drumului spre magazinul de unde voia să tergiască pentru regiment, el caută portofoliul. Mare-i fu mirarea nefERICITULUI sergent cînd văzu că-l pierduse — convins fiind că nu l'a uitat nicieri.

Desperat și la gîndul cum că are să fie învinovățit de camarazii lui că le-a furat banii — el se duce la un ceasornicar, își vinde ceasornicul pe care-l avea, iar cu banii aceștia, cumpără un revolver, calibru 8, și șase gloanțe.

Pornește spre șosea și cînd ajunge în dreptul Villei Regale, pe maidanul Cerchez, sergentul descarcă toate cele șase gloanțe în pieptul.

Oamenii de la Vila Regală, imediat dau fuga să vadă ce e.

Cu capul în iarbă, cu pieptul desfăcut și într-un lac de sînge, el găsește pe sergentul Balănescu Vasile stîndu-se cu moartea și de abia putînd să respire.

Ridat și urcat într-o trăsură, el e transportat, într-o stare desperată, la spitalul Filantropic, unde, după cîteva minute, își închide pleoapele pe vecl.

Dintr-o scrisoare ce a lăsat, rezultă că numai gîndindu-se la rușinea ce ar fi suferit cînd camarazii lui ar fi aflat că nu le-a cumpărat lucrurile, cheltîndu-le banii, numai acest gînd a determinat pe sergentul Balănescu Vasile să se sinucidă în floarea vîrstei, de 23 de ani.

Cartea cu răure. — În strada Tepeș-Voda 51, trăiau în concubinaj, Gheorghe Ionescu, casmar, și Balășa Stănescu, sora lui Ștefan grădinarul din strada Plantelor 69.

Viața casnică pe care o duceau cei doi, era de la o vreme, mai mult de cît mizerabilă, și — fîrste pe Ștefan Stănescu îl dura această.

Spre a schimba traiul sora sa, el se duce ieri la ea și îi propune să părăsească pe bețivul ei amant.

Tocmai atunci sosese și Gheorghe Ionescu, care venea de la o circumă. O carte se născu și — în mintea inconștientă a bețivului — Ionescu scoate un cuțit ce-l purta cu el și aplică o puternică lovitură la brațul stîng.

Sărmanul om cade jos în nesimțire și de abia a putut scăpa de furia feroceului bețiv, grație intervenției vecinilor alarmiți de țipetele femeii Balășa care striga: «săriți că se omoră».

Prius și legat cot la cot, criminalul bețiv a fost trimis poliției spre a fi arestat pînă la auhetarea fapțului de parchet, iar grădinarul Stănescu a fost trimis în îngrijirea spitalului Coțescu.

Depeșile de azi

Roma, 5 Mai. — Liniștea domnește în tot regatul.

Deputatul socialist Pescetti n'a părăsit Monte-Citorio de ieri, pentru a nu fi arestat.

Milan, 3 Mai. — Ca rectificare a știrilor exagerate publicate de presa străină s'a constatat că numărul morților în timpul ultimelor turburări se urcă la 81 și acela al răniților la aproape 400., La spitalul militar stat 22 de răniți din cari 3 ofițeri. — 2 agenți ai forței publice au murit.

Petersburg, 3 Mai. — Vorbînd de discursul contelui Goluchovski, Journal de St. Petersburg relevază în special pasagiile privitoare la Creta, unde ministrul austro-ungar recunoaște că persoana viitorului guvernator al Cretei precum și soluținea cestiunii cretane, nu interesează Austro-Ungaria de cît din punctul de vedere al restabilirii liniștei și împiedicării de complicațiuni ulterioare.

Ațena, 3 Mai. — Comisiunea internațională de control a ales pe d. Low ca președinte.

Guvernul a primit notificare în privința evacuării. Mai multe steamere încărcate cu trupe au părăsit Volo, fără să se producă vre un incident.

ȘTIRI MARUNTE

* Aflăm cu plăcere că d. Isidore Lustgarten, fost intern pr. la spitalele din Paris, a trecut cu un deosebit succes teza sa de doctor în medicină și a fost viu felicitat de juriul examinador.

Corpurile Legiuitoare

CAMERA DEPUTAȚILOR

Sedința de la 4 Mai

Sedința se deschide la orele 2 10. Prezenți 96 deputați.

Președinte d. D. Giani.

D. G. Scorțescu interpelază guvernul asupra celor trecutute ieri, Duminică, la Iași, unde manifestanții, eșiți de la intrunirea națională, fințuți în acel oraș, au avut ciocniri cu poliția și armata.

D. Scorțescu cere ca guvernul să răspundă imediat, de oare-ce s'au făcut mai multe arestări.

D. Ferichide: e inexact.

D. Filipoiu. Știrea a sosit în acest moment. (Ilaritate) Aplauze ironice, — strigăte: Bravo Filipoiu!

D. Ferichide cere intervertirea ordinii zilei pentru votarea mai multor credite urgente.

Camera consimte.

SENATUL

Sedința de la 4 Mai

Sedința se deschide la orele 2 și 20 sub președinția d-lui N. Gane.

Prezenți 69 senatori.

Pe banca ministerială: d-nii D. Sturdza An. Stoiloan și general Berendei.

D. D. Sturdza depune proiectele de lege prin cari se autoriză județul Argeș să contracteze un împrumut de 140 000 lei pentru construirea unui palat administrativ; județul Dolj, pentru un împrumut de 500 000 lei, comuna T. Jiț pentru un împrumut de 1.000.000 lei și comuna Focșani 700 000 lei.

D. V. A. Ureche cere biurolui să se facă un index rerum, pentru ca senatorii să poată ști ceea ce s'a vorbit în trecut de către colegii d-lor, în diferite cestiuni.

Se ia act.

Se intră în ordinea zilei.

D. Președinte anunță că A. Sa Regală, Principele Ferdinand, va lua parte la ședința de azi. Cere suspendarea ședinței pentru ca biurolul să împlinescă la sosire pe A. Sa.

Sedința se suspendă.

D. Președinte suspendă din nou ședința, anunțînd că A. Sa a plecat de la Cotroceni și poate sosi dintr-un moment într'altul.

După un sfert de oră, ședința se redecide. A. Sa Regală nu a sosit încă. Senatul respinge o cerere de pensiune, al cărui vot rămăsese nul în ședința precedentă.

ULTIME INFORMAȚIUNI

A. Sa Regală Principele Ferdinand a luat parte astăzi la dezbaterile Senatului. Principele Moștenitor a fost întîmpinat, la intrarea săilei de sedințe, de întreg biurolul Senatului.

A. Sa a fost obiectul ovațiunilor simpatice ale întregii săli.

Tribuna din Sibiu primește din Blaj următoarea telegramă:

«Măsurile de terorism anunțate înainte se pun deja în aplicare. Pe lângă mulțimea de geandarmi a sosit aci un escadron de husari. Mișția pedestră este așteptată pe mine.»

Monitorul Oficial de ieri, Duminică, publică decretul regal, de numirea d-lui Petre Poni, senator, comisar general al guvernului pe lângă secția romină de la expoziția de la 1900 de la Paris.

D-sa va pleca la 15 Mai, ca să ia primele dispoziții în privința organizației secțiunii.

Starea sănătății d-lui Constantin Esarcu, președintele Ateneului, care în timpul din urmă inspirase serioase îngrijiri numeroșilor săi prieteni, s'a îmbunătățit mult de cîteva zile. D. Esarcu a putut chiar să se mute în noua sa casă dupe Bulevard.

Se speră că, în curînd, d-sa va putea părăsi oada și relua ocupațiunile sale.

Pe ziua de 10 Mai, se vor face mai multe avansări în corpul flotei.

Pe lângă avansarea d-lui colonel Urseanu la gradul de general, d. locot.-colonel Coslinski va fi înaintat colonel, iar d. maior Barbieri, locot.-colonel.

Mai mulți locotenenți vor fi avansați la gradul de căpitan.

Sîmbătă seara Agenția d-lui Scupi-wski ne a trimis următoarea telegramă-desmințire:

Buda-Pesta, 1 Mai. — Aflăm din sorginte competente că aserțiunea produsă în una din ultimele ședințe ale «Camerei deputaților» după care guvernul unguresc ar fi primit pe cale diplomatică date asupra subvențiunilor acordate școlilor rominești în Ungaria, este cu desăvîrșire contrarie adevărului.

Observăm atunci, publicînd această telegramă, că d. Scupi-wski nu ne spune cine «a aflat» și despre care «Camera de deputați» este vorba, depeșa datată fiind din Budapesta.

Agentia ne a transmis, ieri, o a doua telegramă, și anume următoarea: Budapesta, 2 Mai. — Independența Romîna de la 1 Mai sosită aci azi, conține două rescripțe ale d-lui Wlassics ministrul Cultelor, adresate Mitropolitului Miron Roman, în privința subvențiunilor acordate școlilor rominești din Brașov.

Pe baza unor informațiuni autorizate «putem» asigura că d. ministrul Wlassics n'a adresat Mitropolitului de cît un singur rescript, acela de la 18 Aprilie 1898 No. 1816, publicat în primul loc în susmenționatul număr al ziarului Independența și în care expresiunea «guvern regal» se raportă în mod exclusiv guvernului unguresc. Nici un al doilea rescript nu s'a adresat de d-nul ministru Wlassics Mitropolitului și prin urmare aserțiunea în această privință este contrarie adevărului.

De astăzi dată știm cel puțin despre ce este vorba; de cît, tot nu se lămurește cine dă aceste desmințiri. Ar fi de dorit să ni se spuie cine-i acela care, «pe baza unor informațiuni autorizate, poate asigura»...

Străruințele d-lui Sturdza la Buda-Pesta, spre a obține un certificat de onorabilitate, înîmpință, se vede, dificultăți.

Astăzi «Agenția romină» a d-lui Sturdza ne-a mai comunicat următoarea telegramă:

Viena, 3 Mai. — O scrisoare oficială

adresată din Buda-Pesta Corespondenței Politice, constată că e falsă aserțiunea după care d. Sturdza ar fi pus la dispoziția guvernului unguresc informațiuni și chitanți relative la subvenția acordată școlilor rominești din Ungaria. E de notorietate publică că guvernul unguresc avea deja cu noștință în mod oficial de existența acestei subvențiuni și prin urmare n'avea nici un motiv de a cere d-lui Sturdza documente doveditoare în această privință.

Pentru străruinți de o săptămînă întreagă — și cine știe cu cîte umiliri! — e cam slăbuț certifiatul dat d-lui Sturdza.

O declarație a d-lui Wlassics ar fi slujit mai bine interesele primului-ministru trădător.

Ministrul de război a luat dispoziția de a înființa, pe lângă fie-care club militar, case de economie, pentru ofițeri.

Ordine, în acest sens, au fost date tuturor administrațiilor cluburilor militare din țară.

O mare fabrică de pline din Capitală a importat, zilele trecute, cinci vagoane de secară din Bulgaria, plătind chila pe loc cu 70 lei. Adusă la București, secara ar deveni la 80 lei chila.

Întrebat, reprezentantul fabricii a răspuns că secara, care se găsește în țară, e scumpă și proastă.

Faptul are importanța sa, față cu epuizarea stocurilor de cereale din țară și cu creșterea tot mai simțită a prețului lor.

Din Iași ni se scrie că Vineri seara, au avut loc în acel oraș întrunirea studenților și cea a comitetului Ligii Culturale, pentru a protesta, în contra arestării locot.-colonelului Teșanu.

Poliția luase toate măsurile, pentru a împiedica manifestațiile. Strada Carol, unde se afla consulatul unguresc, era păzită militarmente. Jandarmii pedestri și călări fuseseră conștenți, în apropierea localului de întrunire al studenților, cu ordinul de a fi gata, în ori-ce moment.

Din fericire însă, grija d-lui Penescu și măsurile luate au fost zadarnice.

Studenții, după o întrunire numeroasă și agitată, s'au mîngînit să protesteze în contra arestării d-lui Teșanu, hotărîndu-se redactarea unei moțiuni, în contra pedepselor date unui bun român și naționalist.

Liga locală a dovedit în ședința, fințută în aceeași seară, de cîtă slugărnicie e capabilă.

Convocat în scop de a protesta în contra arestării locot.-colonelului Teșanu, a fost suficient un cuvînt al polițaiului Penescu, pentru ca să nu se mai ia nici o hotărîre.

În zadar, d. Teodor Burada a protestat în contra imposibilității ligii; în zadar d-sa a cerut ca liga să se manifesteze, cu tărie, în contra pedepselor colonelului Teșanu, colectivitatea în frunte cu d-nii Greineanu, Castano și Densușianu a triumfat. Și față de protestarea d-lui Burada, s'a produs un astfel de tumult, în cît nici nu s'a încheiat procesul-verbal de ședință și nici o hotărîre nu s'a luat.

Delegatul francez, în comisiunea europeană a Dunărei, d. Paillard Duclerc, a dat un banchet, în onoarea colegilor săi din comisiune.

Consulul francez din Galați și ofițerii lăstorilorului Léger au luat parte la banchet, care a avut loc în palatul comisiunii europene din acel oraș.

Tribuna din Sibiu publică o telegramă din Orăștie, prin care i se anunță că se rata literară, și musicală ce urma să se dea aseară drept aniversare a adunării naționale din Blaj, a fost oprită de autoritățile ungurești.

O a doua telegramă din Blaj spune, că Sîmbătă la amiază au sosit acolo două companii de infanterie și un escadron de tunari; porțile tuturor caselor rominești sunt paze de jandarmi cu baionetele scoase.

Tribuna a apărut în număr excepțional, tipărit în culori naționale roșu, galben și albastru.

Peste cîteva zile se va chema d. General Lahovari la comandamentul diviziunii din Dobrogea, în locul d-lui General Popescu.

D. General Popescu va fi numit inspector general al artileriei, în locul d-lui General Pastia.

D. General Pastia va fi numit comandant al cetății București.

Aseară a fost o consfătuire intimă la Dim. Sturdza.

La această consfătuire au participat d-nii Ferechide, Gogu Cantacuzino, C. Nacu, Tache Giani, Corbescu, Tache Protopopescu, Ionel Brătianu, G. D. Paladi și C. Sloiceanu.

Se spune că s'ar fi hotărît ca să se pună din nou în discuție, la Cameră, cestiunea trădării naționale prin o înțelegere a unui mameluș, de oare-ce Dim. Sturdza are acum două patale male de la Scupi-wsky, privitoare la această cestiune.

Archiepiscopul catolic din Capitală, Mr. Hornstein, a inspectat biserica catolică din R. Vilcea.

Cu această ocazie, înaltul prelat s'a interesat și de averea bisericeii, hotărîndu-se facerea unui proces, pentru revîndicarea unei moși.

Ieri s'a împlinit un an de la moartea regretatului Grigore Păucescu, fost ministru.

Cu această ocazie, un parastas, în amintirea defunctului, s'a oficiat în biserica Pitar-Moșu din Capitală.

Pe lângă familia defunctului, o numeroasă asistență de amici a luat parte la ceremoniă.

Moravurile din palatul Justiției

Sub acest titlu, cunoscutul avocat d. D. Chebacpi, publică în fruntea Curierului Judiciar, următoarea notă:

«Aici, ori-ce descreeat, zădruș, zorzec, nerușinat, venetic, toată mardaua și scursura Levantului, este primită să arunce ori ce ocară, defăimare, birfă, umil om căruia nu ar îndrăzni să i-o aducă în altă parte, de teama unei corecțiuni.»

«Urmarea ce, neapărat, se trage din aceasta, nu este măgulitoare pentru aceia înaintea cărora se petrec asemenea lucruri, și nu se potrivește cu cuvința ce trebuie să se păstreze înaintea justiției de către toți.»

Această notă este însoțită de următoarea explicațiune:

«În unul din numerele viitoare, directorul nostru, d. D. Chebacpi, va publica un articol care să dezvolte și să motiveze publicarea acestor rînduri.»

Așteptăm cu nerăbdare revelațiunile d-lui Chebacpi.

ULTIMA ORA

Scandalurile de la Iași

Aflăm în ultimul moment că, cu ocazia manifestațiilor ce s'au organizat ieri la Iași de către studenții și de către membrii Ligii, s'au produs incidente grave provocate de autoritățile locale.

O telegramă din Iași ne vorbește despre intervenirea trupelor. Amănunte în numărul de mîine.

Alegerea de la Huși

Un funcționar de la ministerul de interne, alegeător în Fălciu, trimis de guvern să voteze pentru d. Niculescu, s'a întors azi în Capitală și a împrăștiat știrea că alegerea d-lui Teleman va fi contestată.

Not n'am primit încă nici o știre în această privință, dar nu ne-ar mira să primim confirmarea ei: guvernul nu se poate deprinde cu ideea unei înfrîngerii definitive la Huși.

FOIȚA ZIARULUI EPOCA

NICOLAE GOGOL

TARAS BULBA

ROMAN ISTORIC DIN VIAȚA REPUBLICII CAZACILOR

— Cum, nu se poate! Iată că zici că n'avem drept; și eu am două fi tineri amîndouă, cari n'au fost nici unul nici altul la războiu. Și, iată, zici că n'avem drept, și că Zaporogii nu trebuie să meargă la războiu.

— Nu, asta nu se cuvine.

— Trebuie dar ca puterea căzăcească să se piarză de geaba; trebuie deci ca omul să moară cu un cîine, fără să facă o faptă bună, fără să fie folositor țarei și creștinătății? Pentru ce trăim? Aide, deslușește-mi aceasta. Ești un om cu minte, nu de geaba te-ai făcut Koșevi. Spune, pentru ce, pentru ce trăim?

— Și cu toate astea nu va fi rășboi.

— Nu va fi rășboi? Întrebă din nou Taras.

— Nu.

— Nu trebuie să ne mai gîndim la aceasta?

— Nu.

— Așteaptă, îi zise Bulba, așteaptă, și-ți face-o eu.

Și el îl părăsi, hotărît să-și răspunde. După ce se înțelese cu cițiva din prietenii săi, el pofti pe toți la o petrecere. Cazacii, puțin cam amețiți, se duseră toți pe piață, unde se aflau atîrnate de stîlpi, țîmbalele ce se loviau pentru a strînge sfatul. Ne găsînd vergele, pe cari țîmbalarul le păstra cu el, el luură cite un băț și începură a bate în țîmbale. Țîmbalarul sosi cel d'întîi, era un băiat sdravăn, chior d'un ochi.

— Cine îndrăznește să bată chiumarea? strigă el.

— Taci, ia-ți vergelele și bate cînd îți se poruncește, respunseră cazacii amețiți.

Țîmbalarul scoase vergelele din pozunar; țîmbalele răsunară și îndată gramezi negre de cazaci se repeziră pe piață. Toți se făcură roați. După a treia bătăie se iviră și șefii, adică Koșevoiul cu măciuca, semn al demnității sale, judecătorul cu pecetea oștirii, grefierul și esaulul cu bățul său cel lung. Koșevoiul și cel-l'alt șefii își scoaseră căciulele, pentru a saluta cu umilință pe cazaci, cari, seadeau mindri cu mina în șold.

«Ce înseamnă această adunare, și ce doriți, domnilor?» întrebă Koșevoiul.

— Nu va fi rășboi? Întrebă din nou Taras.

— Nu.

— Nu trebuie să ne mai gîndim la aceasta?

Strigătele și injuriile îl opriră d'urmă.

«Depune măciuca, fiu al diavolului; depune măciuca, nu te mai voim strigară mult!»

Cițiva kurenii, cari nu băuseră, nu erau de aceeași părere. Dar curînd, beți sau treji, toți începură cu pumnii și incurcătura ajunse generală.

Koșevoiul voise să vorbească; dar, sciînd bine că această mulțime furioasă putea să-l bată de să-l omoare, ceea ce se întimplase în asemenea împrejurări, el depuse măciuca, se închină pînă la pămînt și pieri în mulțime.

«Ne porunciți și nouă, domnilor, să depunem semnele sarcinelor noastre?» întrebă judecătorul, grefierul și esaulul.

«Nu, rămîneți, strigă mulțimea. N'am voit să alungăm de cît pe Koșevoi, fiindcă nu-l de cît o femeie, și nouă ne trebuie un bărbat drept Koșevoi.»

— Pe cine veți alege acum, întrebă rășefii.

— Să-l luăm pe Kukubenko, strigară unii.

— Nu ne trebuie Kukubenko, răspunseră alții. E prea tînar: laptele nu i s'a uscat pe buze.

— Chilo să ne fie ataman! strigară alte voci; pe Chilo să-l alegem Koșevoi.

Un Șilo) în spețele voastre, răspunde mulțimea injurînd. Ce cazac e acela care s'a căpătuit tirîndu-se ca un tatar? Ducă-se draculul bețivului de Șilo.

1) Sula.

— Borodoty! s'alegem pe Borodoty!

— Nu vrem pe Borodoty; dați draculul pe Borodoty!

— Strigă Kirdiaga, șopti Taras Bulba la urechia celor înțeleși cu dînsul.

— Kirdiaga! Kirdiaga! strigară ei.

— Kirdiaga! Borodoty! Borodoty! Kirdiaga!

«Șilo! Ducă-se draculul Șilo! Kirdiaga!»

Oamenii ale căror nume se strigău astfel eșiră din mulțime pentru a nu da bănuială că el ar fi înfuriat la alegerea lor înșiși.

«Kirdiaga! Kirdiaga!» Acest nume răsîndul mai mult de cît cele-l'alte. O mare mulțime răspundea: «Borodoty!»

Lucrul fu judecat prin b